

Editor: Călin Vlasie
Corectură: Silvia Constantin
Tehnoredactare: Mihail Vlad
Design copertă: Ionuț Broștianu

Fotografie coperta 1 de Ionuț Teudan.
Hartă realizată de Aura Poenar.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

POENAR, HOREA

Locuri blinde pentru Aura / Horea Poenar. - București : Cartea Românească, 2018

ISBN 978-973-23-3266-5

821.135.1

Horea Poenar

Locuri blinde pentru Aura

Cuprins

Capitolul 1. Anul 23. Orașul părăsit. Bărbatul din grădină, acum cartograf, și băiatul fără memorie	9
<i>Scrisoarea lui Medveșan despre moartea tatălui său</i>	45
Capitolul 2. Anii 22-23/ Anul 0. Fuga Colonelului/ Unitatea din munți.....	53
<i>Scrisoarea lui Medveșan despre moartea lui Iacob</i>	96
Capitolul 3. Anul 20/ Anul 16. Grădina din unitatea de lângă mina de aur. Emma și Matei/ Miriam și bărbatul din grădină.....	103
<i>Scrisoarea lui Medveșan despre dispariția lui Toma</i>	131
Capitolul 4. Anul 22. Unitatea de lângă mina de aur. Ziua dinaintea atacului-surpriză și a morții lui Matei.....	139
<i>Scrisoarea lui Medveșan despre moartea lui Șimon.....</i>	168
Capitolul 5. Anul 45. Insula lui Medveșan, după dispariția sa. Orașele din memoria lui Paul	175
<i>Scrisoarea lui Medveșan despre moartea lui Tadeu</i>	209
Capitolul 6. Anul 22. Moartea lui Matei. Atacul ce încheie armistițiul.....	215
<i>Scrisoarea lui Medveșan despre moartea lui Pereteatcu</i>	244
Capitolul 7. Anul 15/ Anul 10. Orașul Colonelului/ Fuga din lagăr	249
<i>Scrisoarea lui Medveșan despre moartea lui Filip.....</i>	284
Capitolul 8. Anii 22-23/ Anii 10-11. Fuga lui Pereteatcu și Ioachim/ Ioachim și fetița numită Aura; Pereteatcu, soția fratelui și fata cu vioara.....	291
<i>Scrisoarea lui Medveșan despre moartea lui Andrei.....</i>	326
Capitolul 9. Anul 30. Pădurea-labirint. Bărbatul din grădină, băiatul fără memorie (acum Daniel) și băiatul guraliv (Paul).....	331
<i>Anexe</i>	355

1.

Anul 23. Orașul părăsit. Bărbatul din grădină, acum cartograf, și băiatul fără memorie

Era ciudat să-și amintească sunetul clopoțelilor de vînt. Mai limpede acum fără îndoială și protejat în memorie. Liniștea fusese străpunsă brusc, de o parte și de alta a pereților rămași în picioare. Adunată pînă atunci în zgomotele mărunte, în sunetul pașilor și în mișcarea vîntului, acum răzbătea în praful din partea în care se afla el, unde fusese cîndva o cameră și un acoperiș, iar obiectele între care căuta avuseseră locul și relația lor. În întinderea străzii de dincolo de prag, de care făcea abstracție, obișnuit cu pustiul ruinelor, se afla, atunci doar bănuir, bărbatul cu gîndurile sale, cu mișcările degetelor pe care le va cunoaște mai tîrziu, cu fiecare sunet din jurul său strîns în aceeași monotonie. O frază de mai tîrziu din hîrțile lui, ale bărbatului, va vorbi despre singurătatea care rezolvă zgomotele, astfel încît nu se mai aud, așa cum nu se aude respirația sau coborîrea pleoapelor.

Băiatul pășea de ceva vreme printre cărămizile arse, încercînd să reconstituie vechea așezare a camerelor și oprindu-se asupra fiecărui obiect pe care îl ridica din praf sau doar îi detecta prezența: șerpuirea unei oglinzi, culoarea revigorată brusc a unei rame sau mecanismul mort al unei pendule. În lucruri pulsau scînteieri, în contrast cu degradarea din jur, și supraviețuiau lumini și frunze mari, răspîndite peste cenușa umedă. Înregistra totul într-o memorie ce îl mira prin foamea neobișnuită cu care accepta și păstra fiecare obiect. Serile, deoarece adormea greu, și uneori diminețile cînd îl trezea foarte devreme zgomotul ploii, refăcea detalii, cu precizia unei role de film pe care s-au imprimat liniile unor imagini, fiecare cadru izolat, fără legătură cu celelalte și ferit de urzeala narațiunilor în care se poate pierde totul.

Nu reușea să-și amintească întotdeauna locul exact, contextul imaginii. Încăperile, geometria lor se estompa, în ton cu prăbușirea

oraşului după bombardamente. Casele încetau să se mai distingă, se intra în ele prin alte locuri decât vechea ordine a pragurilor şi uşilor, iar dispariţia în întregime a unor pereţi deschidea, dintr-o stradă sau alta, direcţii neaşteptate, întrerupînd şi uitînd ţesătura obişnuită a intersecţiilor şi a hărţilor.

Hărţile lui, ale bărbatului. Cu poveştile, cu istoria hîrtiei, cu sugestiile ce vin din lucrurile mici, la care nu mai e timp să se gîndească. Mai tîrziu va fi timp, în singurătatea lor de şapte ani după acest moment, în labirintul din pădure, după această primă imagine şi multe, încă, altele, dar mai ales deocamdată aceasta, îmbrăcată în sunetul clopoţeiilor de vînt pe care şi-l aminteşte, îl aude, repetat sau poate modificat, în ascunzişul urechii, în pavilionul ei misterios în care percepţia se transformă în murmurul concret al lumii, în harta interioară a obiectelor şi fiinţelor.

El vorbea despre această hartă, de atîtea ori. Naşterea, în acest mister, a timpului dintre lucruri, încă înainte de graba liniilor şi a legăturilor. Ceva deloc vag, doar mai bine păstrat, pe care îl simte în pulsaţia obiectelor din casele distruse în care intră. Case fără oameni, în tăcerile lor, eliberate prin absenţă, prin dilatarea, iarăşi, a timpului şi rătăcirea continuă a luminii. Izbucnită în colţuri, în crăpătura pereţilor, lovindu-l indirect uneori în ochi cînd se apleacă să simtă rezistenţa unui lemn sau praful în tuşe mari al unei bucăţi de sticlă. Ceva despre care poate bărbatul scrie în hîrţile lui, printre măsurătorile şi ciornele de hărţi la care lucrează tot timpul. În geanta lui veche, cu pielea sco-rojită şi plină de tăieturi de cuţit, pe care o poartă pe umăr, hîrţile sînt multe, îngălbenite, împăturite în diferite feluri şi îndesate în toate compartimentele. Sînt acolo apoi creioanele cu tăişul lor brutal, pentru care din nou e cuţitul de vină. Instrumentele de măsurat şi cele de desen, învelite în cîrpe peste care se mai păstrează, nu se ştie de cînd, pete de cerneală. Neagră sau albastră? Privindu-le, nu poate ghici, uzura le-a rupt de trecutul în care li s-ar putea găsi adevărul.

Singurul trecut la care are acces, tot ca un pavilion misterios în care intrarea e întîmplătoare şi fără adîncime, e cel al bărbatului. Oraşul nu l-a cunoscut înaintea deportărilor, pentru ca memoria sa să păstreze conturul locuitorilor şi reţeaua complicată a legăturilor lor, iar trecutul său, ceea ce ar trebui să fie propria sa taină în care se adună imaginile întîmplătoare ale vieţii, ale copilăriei sale din care poate nu a ieşit, e o formă de întuneric în care nu distinge nimic, nici măcar dansul

umbrelor mari care se întinde pe pereţi sau pe copacii din jur atunci cînd focul e aprins ca să încălzească mîncarea.

Imaginile sînt vii, au prospeţimea zilei de ieri, în atîtea feluri neîncheiată, neîntreruptă de minciuna nopţii şi tîrîşul fin al somnului. Nu le leagă nimic, prezenţa lor ţine de lentoarea timpului, de bucăţile mari de zi în care se mişcă, vîslind cu gesturi calme, în apa unor mlaştini a căror linişte e străpunsă numai de zgomotul păsărilor sau de ieşirea la suprafaţă a spinării argintii a unui peşte. Imaginile acestui trecut recent vin şi se aşază peste ceea ce vede sau printre imaginile prezentului, desene ceva mai stabile de care se desprinde greoi şi doar din cauza unei oboseli ce dispare îndată ce o altă imagine i se strecoară în faţa ochilor cu puterea unui gest neaşteptat.

Totul e lung, pînă şi ecoul unei simple atingeri. Se sparge de mai multe ori, cu răbdarea unui obiect sau a unui trup căzut în iarba înaltă. Vede în faţa ochilor, deşi s-a întîmplat ieri sau cu mai multe zile în urmă, cîmpul peste care trec aproape în fiecare zi, depărtîndu-se de rîu înspre oraş, unde nimeni nu a mai cosit iarba de multă vreme şi aceasta e mai înaltă decât şi-ar fi putut vreodată închipui, astfel că sînt nevoiţi să o culce cu braţele şi cu pieptul. Reface momentul întoarcerii capului şi e de fiecare dată prima dată cînd se întîmplă, nu îl mai vede pe bărbat, aude doar ecoul căderii sale în iarbă, sunetul gros, bogat pe care îl fac miile de atingeri, tensiunea fiecărui fir şi pentru o vreme, cît o zi sau mai mult, e singur în mijlocul cîmpului, abia depăşind iarba cînd se înalţă pe vîrfuri, plutind în pacea neameninţată a unei lumi ce pare să fi murit demult.

*

Dimineaţa îl trezeşte vîntul care se strecoară pe sub uşă, purtînd dinspre rîu mirosul puternic al frunzelor ude. Lemnul pereţilor vibrează şi printre crăpături vede primele linii de lumină. Se aud mici pocnete şi ştie că e zgomotul obiectelor care sînt sprijinite în exterior de perete. Înăuntru sînt două paturi, înghesuite unul peste altul, o masă veche din lemn de nuc, scaunele, un dulăpior şi ustensilele puţine pentru bucătărie. Geanta bărbatului, hîrţile, hainele lor agăţate în cuie. Le vede cum tremură. Aude tusea bărbatului care accentuează senzaţia aerului rece.

Îl simte mişcîndu-se în patul de dedesubt, dar niciunul dintre ei nu spune nimic în asemenea momente. Căldura trupurilor e protejată

sub pături, însă e de ajuns un picior întins sau câteva degete desfăcute și pielea e împunsă de hainele de pat reci. Toată căldura pare să stea numai la suprafață, în atingeri fără adâncime, iar înăuntru oasele și mușchii sînt de gheață. Își privește venele de la încheieturile mîinilor și îi par simple linii de cerneală uscată trase peste un trup lipsit de viață. Aburul respirației le atinge, apoi dispare și el, fără glas.

Într-o zi îl trezește ploaia și rămîne să o asculte, aproape o oră sau mai mult, pînă îl simte pe bărbat ridicîndu-se din pat. Ropotul ei pe acoperiș e monoton și înconjură totul. Se gîndește la sicriele coborîte în groapă peste care se aruncă pămînt. Apoi la pietrele mari de lingă rîu. La vagoanele rămase pe șine în gara de lingă mină. Într-unul dintre ele s-a ascuns, cu câteva săptămîni în urmă, după o ploaie cu soare începută pe neașteptate. Zgomotul acesta e întotdeauna liniștitor, de timp suspendat în care viața se retrage în adăposturi, ființele se izolează și pămîntul rămîne singur în contact cu norii. Dacă închide ochii sau îi lasă deschisi, e la fel.

Totul se reduce la gesturi, fără cuvinte și explicații.

Mișcări de animal, mișcările bălților de apă, brațele intrînd printre crengile albe și umede.

Bărbatul se ridică, tăiat agresiv de lumina ce pătrunde printre crăpături. Merge spre masă, atinge hîrțiile întinse peste lemn, apoi după o vreme deschide ușa.

Amîndoi văd ploaia ce cade peste rîu.

*

Precizia lumii, aici se află secretul.

Poate fi un peisaj alb, văzut într-un cadru, în care o denivelare, o plantă, un rîu au direcții pe care le deschid și legături în care intră. Precum istoriile într-o carte, întretăiate, reluate, vița-de-vie întinsă peste tot sau efortul simplu al unui păianjen.

Îmi amintesc camera în care dormeam în copilărie și perdelele trase, zgomotul greu al obiectelor și întunericul în care corpul se dizolvă. Apoi dimineata mama intra în cameră și elibera fereastra de apăsarea perdelelor. Lumina exploda și pe moment orbea totul.

Un peisaj alb. Iarăși.

Obiectele surprinse deodată, trupul viu și în toate precizia relațiilor, siguranța așezării.

Unicul sens al lumii.

Dacă bărbatul începe să vorbească, nu îl întrerupe.

Sînt unul lingă altul, pe mijlocul șoselei unde gropile din asfalt sînt mai puține și se pot feri de bălți și de noroi.

Cînd nu plouă și soarele e vizibil, știu exact unde trebuie să ajungă, ce măsurători au de făcut. Teodolitul e ascuns printre scaunele vechiului cinema.

Intră cu grijă, doar el, podeaua scîrție și scaunele goale îl sperie. Cîteodată se așază într-unul dintre ele și privește ecranul alb și impunător. Afară bărbatul fumează. Nu se aud zgomote din culise, nici sunetul controlat al proiecteurului.

Aprinde și stinge lanterna de mai multe ori, fixînd fascicolul de lumină pe ecran. Pentru câteva clipe sala e plină de femei în rochii albe și bărbați în uniformă.

Înțelege ce vrea să spună, în hîrțiile sale, bărbatul prin precizie.

Înțelege ce vrea să spună bărbatul prin secret.

*

Toate hărțile pe care le-am întocmit au fost pentru locuri pustii. Sau, acum, pentru spații părăsite. Ating cotorul cu palma și urmăresc culorile diferite. O mărturie simplă pentru absență. Un fel de raport despre ceea ce rămîne atunci cînd nu rămîne nimic. Fără doliu, fără bocet. Niciun semn pentru moarte, aceea recentă, aceea pe care harta trebuie să o ascundă. Doar cimitirul de lingă rîu, doar cele două cimitire din oraș. Nu însă și groapa pe care a descoperit-o băiatul; nici nopțile care au urmat. Nici glasul său cînd a spus: asta ar trebui să fie acolo, asta ar trebui să desenezi.

Cu ce culoare, ar trebui să întreb. Cu ce culoare se cartografiază lucrurile pe care le știi, pe care le duci cu tine și care nu te părăsesc?

E doar un raport. Încă unul.

Sînt ziduri în spatele cărora știu cine a locuit. Sînt ferestre pe care le deschid, curățînd sticla ciobită, forțînd lemnul putrezit. Întind mîna și intră în apa rîului, fără să-mi văd însă fața, desenul ei tremurat și lipsa de minciună a ochilor.

Am cunoscut acest prag și, da, mai ales această grădină. Nu scriu niciun nume, aștept să se șteargă sub pleoape, să le uit cum bătrînii uită tabla

înmulțirii. Niciun nume de oameni, nicio denumire de flori. De mult mai multă vreme, niciun nume de flori. O ruptură, apoi încă una.

Nu există ispășire, aș vrea să scriu și scriu. Și nu ajută la nimic.

Respect pentru oameni și cărți

Pină aici băiatul a reușit să citească. Hîrtia e pe masă, deasupra ei doar lumînarea groasă ca să nu o ia curentul. Bărbatul trece de partea cealaltă a peretelui; printre crăpăturile lemnului trupul său e o umbră. Ajunge în prag, se privesc, bărbatul zîmbește.

El atinge hîrțiile, vede alte fragmente de text.

Tu ai fost, nu-i așa? Tu ai construit grădina.

Cu multă vreme în urmă, da. Însă cea ale cărei urme le-ai văzut, a construit-o altul, mai tîrziu.

Și acum nu mai e nici el.

*

Dormitoarele sînt goale, iar pașii lor se aud apăsător printre paturi. Au rămas păturile și pernele și în unele locuri valizele de lemn. Unele birouri sînt închise, iar cheile nu știu unde ar putea fi. Mirosul e greu și praful se amestecă din plin cu frigul.

Sînt la etaje diferite. Băiatul vorbește tare ca să-și audă glasul. Aude doar uneori pașii bărbatului, scîrșîitul unei uși. Sticla geamurilor e cenușie și în jur obiectele se pierd în dire negre, tot mai pronunțate cînd le privește în contra luminii.

Apasă clanța și are noroc. Vede rafturile cu cărți în orizontul gri al ferestrei. Se întoarce și îl strigă pe bărbat, apoi ascultă, așteaptă. Îl aude venind de la etajul inferior.

Băiatul trece printre rafturi și se apropie de geam. O vioară se află pe un scaun, în umbra pe care o aruncă spătarul. Trage geamul care cedează și, în timp ce aerul năvălește înăuntru, copacul din față pare pentru o clipă transformat în păsări ce au culoarea amurgului.

*

Alte hîrtii pe care băiatul le citește într-un moment din amiază, cînd nu se mai aud trosniturile lemnului.

M-am trezit brusc și ușor. Am deschis ochii și era complet întuneric, în mijlocul nopții. Mă simțeam odihnit și n-am mai putut adormi mai mult de o oră. Și așa, cu ochii larg deschiși în beznă, mi-am amintit.

Fiecare detaliu al casei și nuanțele diferite ale luminii ce pătrundea prin ferestre. Linia pereților, denivelările din podea. Modelul covoarelor, dezordinea ciucurilor. Obiectele. Toate, cu volumul lor, cu paloarea culorilor.

Mi-am amintit felul în care se așeza praful pe sticlă și firimiturile de pe masa din bucătărie, grădina cu fiecare plantă și cuișul de păsări de sub streșină.

Totul, deși s-au scurs atîția ani.

Cineva m-a mîngîiat pe frunte și memoria a devenit deodată perfectă.

*

Încep – iată! – din partea dreaptă, de sus.

Fără să măsoar deocamdată, decît poate intensitatea atingerii, zgomotul virfului de creion.

Planșa nu e deloc, pentru mine, albă. Îi știu deja reliefurile, așa cum știu încordările și grosimea liniilor. Încep să gîndesc totul în clipa cînd uit de proporții. Desenul devine real, fără să-i inventez nicio porțiune.

Abia dincolo de naivitatea științei, abia dincolo de ideea adecvării.

Vezi, asta se numește distorsiune. În ecuația ei stă întreaga coerență. O pot schimba, așa cum schimb poziția unui geam izbit de soare. Cînd te obișnuiești cu ea, nu o mai vezi.

Pe perete e o pată albă și știe că acolo a fost un tablou. Îl caută atent prin grămada de moloz de pe podea. O bucată de lemn dintr-un scaun, cioburi de farfurii, o pipă. Praf, rufe și peste tot bucăți de cărămizi.

Îl găsește, cu fața în jos și pînza tăiată de urmele unui cuțit. E tabloul unui scaun, poate cel acum distrus. Un scaun obișnuit cu un picior strîmb și o culoare ștersă.

Privește în jur camera, caută alte semne ale obiectului. E prea mult praf, îl simte în nări și în ochi.

Aude bărbatul, undeva în stradă, strigîndu-l. Îi pare ciudată sonoritatea numelui, se izbește de pereți ca să-i ajungă în ureche.

Se retrage cu grijă, căutînd urmele pe care le-a lăsat mai devreme.

Vede în sfîrșit restul scaunului. E într-un colț, cu șezutul înclinat, acolo unde lipsește o bucată dintr-un picior. Se apropie și încearcă să-l ridice. Sub el e cuișul gol al unei păsări.

*
Zilele nu sînt înregistrate niciunde. Orașul e pustiu, dar absența încarcă ruinele cu gravitatea unor ființe necunoscute. Se apropie de ziduri întotdeauna cu atenția sporită, așteptînd mișcarea unui animal. Fiecare zgomot e controlat, cum se întîmplă pe scena unui teatru, doar că aici sunetele sînt prea individualizate, prea rezistente la orice semnificație.

Există zile în care soarele e la fel de singur în amiază. Culorile se schimbă și cei doi respiră diferit.

Scot împreună o masă de după un zid. Bărbatul o șterge cu mîneca, apoi o curăță de praf cu apa din sticla pe care o scoate din geantă. Întinde mîneca și o șterge din nou pînă lucește.

Între timp el găsește două scaune, dintre care unul fără spătar. Se așază în mijlocul drumului, între două gropi din asfalt. Cu gesturi ordonate bărbatul pune mîncarea între ei. Legumele culese din grădinile din sat. Borcanul cu dulceață găsit într-o pivniță. Bucățile de pește rămase de ieri.

Mănîncă în tăcere.

Soarele e puternic și bărbatul își scoate haina și rămîne în cămașă. Îi vede venele puternice de pe gît printre firele de barbă. Pulsează în timp ce înghite.

Are degetele pline de dulceață și e gata să ridă.

O pasăre trece pe deasupra lor și pentru o clipă umbra i se fixează, simplă, pe lemnul mesei.

*

Bărbatul e întins pe spate și ascultă, cu ochii închiși, rîul.

Cînd vor părăsi și ei orașul, vor rămîne în urmă numai hîrțiile. Pentru a cîta oară. Textele și întrebările de care ar putea să aibă nevoie mai apoi doar ca să certifice gesturile. Iubirile și trădările.

Nu vrea cuvinte. Nu vrea nimic.

Nu vrea ispășire.

Trădarea sa a fost una singură, față de un singur om.

Cît a contat. Cît de mult poate să măsoare, prin desen, cît a contat.

Deschide ochii. Băiatul trage firele din rîu. Peștele se zbate încă și lucește orbitor între soare și apă.

*
Iată așadar lucrurile.

În partea aceasta trenurile abandonate și primul loc în care șinele sînt distruse.

Știe. Au mers o zi întreagă, pășind pe traverse, între unitate și oraș. Își amintește fiecare linie dislocată, fiecare vagon vechi.

Craterele sînt aici. Mai încolo vechile grădini și drumurile închise.

Noroiul dintre straturi, culoarea lui și legumele reci pe care le încălzea în palme. Garduri de nuiele și tufe de liliac. Frunze ude lîngă pietre mici, aduse de furtună.

Primul rînd de mine, aici, după copaci. Celălalt ar putea fi oriunde dincolo de acest cadru.

Își amintește copacii rămași, înalți, și ceilalți, doborîți. I-a văzut prima dată cînd au sosit pe rîu, în barca pe care bărbatul o ghida cu ajutorul unei prăjini. Era aproape amiază și el privea sclipirile apei, așezat pe lemnul fierbinte.

Iată, a exclamat. Și bărbatul a încuviințat atunci din cap, fără să spună nimic.

*

Explorează aceleași locuri zile întregi. Pentru bărbat, primesc claritate – fiecare obiect invadează percepția, pînă și umbra sa mișcătoare pare regulată. În schimb el descoperă diferența, felul în care se strecoară, neașteptat, în aceleași spații.

Sînt străzi în care ritmul pașilor săi se adaptează, se repetă. O frază muzicală bîntuie creierul și-și face simțită prezența în limbaj.

Bărbatul spune: *în hărți conținutul se adaptează formei. Gestul mîinii, presiunea degetelor asupra creionului contează mai mult. Restul se naște în acest spațiu permis, în această sumă de posibilități bine stabilite.*

Băiatul se gîndește la hîrțiile din geantă, la cele de pe masă. Întotdeauna jumătate din degetul lui arătător e măsura albă a unui alineat. Invazii repetate printre litere. Panglici albe sau tăieturi, pentru venirea cuiva, a ochiului său ori a vocii din interior cînd citește. Uneori silabisind, pentru că i se pare că așa e mai bine, că în felul acesta cuvîntul are contur, are desen.

Memoria lui învață orașul. Gol, un monument pentru o absență deplină. Mai puternică pentru că el n-a cunoscut niciun locuitor, doar acum cunoaște zidurile și străzile cu prezența lor inexplicabilă.

Memoria bărbatului e dureroasă, cumplită. Vede rugina, tencuiala căzută a pereților, gardurile doborâte. Geamurile sparte, cu petele de întunerice și abandonul total al obiectelor.

Grădinile lungi, invadate, aleile cu plop roșii, posturile de gardă unde nu se aude decât mușcătura vântului.

Sînt locuri în care nu merg. Știe pentru că vede, în hărțile care se nasc, zonele albe. Presimte, înainte să se întîmple, cum vor coti la stînga printre două case cu garduri înalte în loc să meargă înainte pe stradă. Știe podurile pe care nu trec, senzația că ele duc în neant.

Uneori își închipuie că sînt priviți de acolo, de partea cealaltă a râului, două siluete cu același mers, cu aceeași spinare încovoiată, desenate acum pe fondul orașului părăsit.

*

I-am cunoscut pe oamenii care trăiau aici.

Ce s-a întîmplat cu ei, ar vrea să întrebe.

Există chipuri care sînt mai clare acum. Mai pline de viață, mai puternice. Ar trebui să fie altfel, ar trebui ca locurile, rămase singure, să aibă conturul mai pronunțat.

Unde sînt acum, ar vrea să întrebe.

Ți-amintești reproducerile pe care le-am găsit în birou? Seria de țesători pe care o știam demult. S-a întîmplat ceva asemănător cînd le-am văzut din nou.

Bărbatul tace, iar băiatul nu întreabă. Își amintește doar lumina ferestrei în care le-au privit pe rînd, bărbatul întinzîndu-i-le cîte una și arătîndu-i în ce unghi să le țină în soarele firav, de dimineață.

Țesător privind spre dreapta. Țesător văzut din față. Țesător lingă o fereastră deschisă. Țesător, interior cu trei ferestre mici.

Trei ferestre mici.

În prima, cea mai mică, se vede doar iarba înaltă, necosită, cu o fișie subțire, deasupra, de cer. Își închipuie gesturile de început, în orice grădină. Brațele întinse, croindu-și drum, desfăcînd tulpinile amestecate, ridicînd vița de vie prăbușită între doi stilpi. Insectele și zgomotul lor continuu,

mirosul de pămînt ud la care soarele nu mai ajunge. Grădina de apă părăsită demult, cu senzația că a fost înainte de lume.

A doua, mijlocie, invadată de o altă culoare. Reflex al lemnului murdar sau al trunchiurilor de copaci după o săptămînă neîntreruptă de ploaie. Iarbă cosită poate, deja fin, sau doar denivelări de pămînt proaspăt. Primul mormînt pe care l-am săpat, își spune bărbatul, și tăcerea cumplită din jur. Prezența morții cu propria ei țesătură. Adîncimea genunchilor, apoi adîncimea picioarelor. Sfirșitul oricărei grădini, glas după glas. Am plecat înainte ca trupul să fie coborît, înainte ca pămîntul să acopere din nou, înainte ca uitarea să înceapă să muște. Iar acum fereastră, cu scîndura de lemn ce acoperă ceea ce ar fi trebuit să fie fișia de cer și geamul împărțit în patru, lumina pămîntie ce pare să vină din interior, din lucrul neîntrerupt al țesătorului.

A treia, ce pare o ușă deschisă, doborîtă. Se ghicesc alte clădiri în depărtare, iarbă și pomi. E în centrul tabloului, o sursă de atracție înspre care obiectele și lumina se scurg. Îmi amintesc doar atît: totul se repeta, la fel, făcea cîțiva pași și era grădina, livada, curtea. Și deodată avalanșa de senzații. Glasul, atingerea, mirosul, certitudinea că e acolo. Ea.

Iată că am avut curajul literelor. Pentru prima dată, chiar dacă nu e un nume.

Îmi amintesc febra, epuizarea de după delir, cana cu ceai.

Băiatul dă la o parte foaia, citește o alta, citește încă o frază.

Nu există ispășire, aș vrea să scriu și scriu.

*

Pentru băiat, da.

Înainte de a pleca de aici.

Trei lucruri.

*

Pe neașteptate, o furtună.

Mai întîi vîntul, ridicînd în aer ceea ce adună de pe străzile înguste, crengi, hîrtii, cutii de carton. Se hotărăsc să continue, cu pași repezi, cît mai aproape de ziduri. Bărbatul își ridică gulerul cămășii și îl ține fixat cu palma. Tușește destul de des. El își ține mîna dreaptă în apropierea feței, apărîndu-se de praful din aer.